

INEXAKTICITETEN, DEL 2

Johan Johansson, Pär Eliaeson

PE: Johan, när du såg det här huset så fick du en idé?

JJ: Inte riktigt först, när jag såg huset, kan jag säga att jag fick en idé. Men, det växte väl fram. Jag hade ganska höga förväntningar. Sveriges kanske duktigaste och mest erfarna byggmästare som bygger. Åt sig själv! Mitt inne i Stockholm! Ett nytt hus! Det är ovanligt bara det, att en privatperson bygger ett nytt hus mitt inne i stan.

PE: Privatperson? Mer eller mindre, ja.

JJ: Han bygger det som ”Sven-Harry” och egentligen inte som ”Folkhem Produktion AB”.

PE: Det är en stiftelse som äger det. Men, det uppfattas så.

JJ: Det heter ”Sven-Harry:s konstmuseum” och det är väldigt mycket hans statement. Och testamente.

PE: Jag tänker: lite som White arkitekters hus, kanske man kan säga. Som jag också hade höga förväntningar på.

JJ: Ja, det kan man säga. Men, där handlar det ändå om en organisation, ett företag. Och här är det så väldigt mycket en person. En beställare som är kunnig och erfaren och som vill någonting. Och så väljer han ett av de mest rutinerade och skickligaste arkitektkontoren i landet, Wingårdhs.

PE: Som han har jobbat mycket med, som han har ett stort förtroende för.

JJ: Precis. Då tänkte jag: det här måste ju bli...

PE: Då kan man förvänta sig en del!

JJ: Man har höga förväntningar redan från början. Och när man ser det, utifrån parken, är det ett starkt grepp: en enkel låda, med den här mässingsbeklädnaden.

PE: Men när du tittade lite närmare, så började du upptäcka olika saker?

JJ: Ja, det är inte så att huset lever upp till det. Jag förväntade mig ”högsta möjliga byggmästarprecision”.

PE: Det här är ju ändå slutpunkten på byggmästaren karriär, någonstans.

JJ: Men, det blir inte riktigt det. Det finns flera saker: dels kan man titta på mässingsfasaden här...

PE: Det är lite kladd här.

JJ: Ja, det är lite kladd, och det är lite repor och det är lite bucklor. Och det är inte en platta, det är väldigt många. Och att dom åker upp på fasaden, fast dom är skadade och repade. Det är som att det inte gör någonting, att plattorna är defekta. Det kanske är så, att med tiden tar patineringen på mässingen över, men det vittnar ändå om en ambitionsnivå som är mycket lägre än vad jag hade förväntat mig.

PE: När det är en så minimalistisk form också, då kräver den ett bra utförande...

JJ: Absolut. Det är väldigt viktigt. När man skalar bort allting, utom den här lådan med den lilla stugan på taket...

PE: Då det bara blir yta och material kvar...

JJ: Det är det som är kvar. Och fönstersättning och mått som uttrycksmedel.

SVEN-HARRYS KONSTMUSEUM OCH BOSTÄDER, STOCKHOLM

BYGGHERRER: BYGGMÄSTARE SVEN-HARRYS KONST- OCH BOSTADSSTIFTELSE

ARKITEKT: WINGÅRDH ARKITEKTKONTOR

BYGGARE: FOLKHEN PRODUKTION

FOTO: PÄR ELIAESON

PE: Det är väl därför arkitekter gillar sånt här, för att det är så ”ren arkitektur”. Det blir byggd ritning nästan.

JJ: Ja, och då ställer det också krav på genomförandet.

JJ: Här kan jag förstå hur dom har tänkt: det är tre olika bredder på mässingsplåtarna, som varierar. Det bygger på att det är genomgående horisontalfogar medan vertikaler varierar. Och det är tacksamt. Det blir ett lugnt staplande av horisontaler som stämmer med balkongerna. Men sedan har de inte orkat genomföra det fullt ut. Om du har en uppvärmd fasad så lägger du gärna skarven i överkant på fönster, det är byggt tekniskt enklast. Och om du har påhängda balkonger, som det är här ute på sidorna, då är det enklast att lägga skarven i under- eller överkant av det täta delen på balkongen. Och då blir det så att den här horisontalfogen hoppar. Istället för att du får en sammanhållen volym blir det tydligt att balkongerna bara är något som är påhängt på båda sidorna. Det bryter den samlade volymen, som jag utgår från att både Sven-Harry och arkitekten har eftersträvat. Det där tror jag är en väldigt pragmatisk eftergift.

PE: Tror du det?

JJ: Ja, det tror jag. Att skarvarna hoppar motverkar känslan av en hel volym. Och om de inte eftersträvalde en hel volym, varför göra sig allt besvär med att bygga in balkongerna? Och varför välja just den här lösningen?

PE: Ja, för om man nu säger: det här brottet, det här skarvbrottet, som vi gör, det är medvetet. Då måste man ta ett annat avsteg också, tycker jag. Då kan man inte låta precis allting annat lyda enligt ett annat koncept. Det är bara just den horisontella linjen som bryter konceptet, det håller inte som nytt koncept.

JJ: Det klart att det går att lösa relationen fönster/balkong på ett annat sätt, och då få genomgående horisontaler. Så det tycker jag är lite synd, liksom det här med de skadade fasadplåtarna.

PE: Det hade varit väldigt stramt och bra om allting hade varit totalt konsekvent, det förväntar man sig av ett så anspråksfullt och till synes konsekvent koncept.

JJ: Det är också så att dom här varierande breddmåten kommer igen överallt. De kommer igen i glaspartiet här nedan-

för, de kommer igen i detaljer i smide och i kakel och annat därinne.

PE: Det är märkligt, det har jag inte sett förut. Jag har uppfattat det som en likformighet. Jag trodde det var samma mått horisontellt, i plåtkassetterna.

PE: Och på ena sidan så kragar balkongerna ut, men det gör dom inte på andra.

JJ: Här där dom kragar ut, det blir ganska okej, trots allt.

PE: Där balkongerna inte kragar ut, då blir brottet i horisontalen ännu sämre.

JJ: Just när man har plåtar i fasad kan det vara praktiskt att ha lite olika mått på dem. Det blir lättare att passa ihop dem då.

PE: Det kan vara byggmästaren som har sagt sitt, om den praktiska produktionen.

JJ: Jag kan tänka mig det. Men, frågan är varför den idén sedan vandrar ner i glaspartiet? Som också har en massa olika breddmått. Glaspartier, dom måttsätter du alltid på millimetern. Och det är en tillverkare som levererar. Det är otroligt exakt. Och jag vet inte varför dom här glasmåtten hoppar, på ett sätt som efterliknar plåtarna, men i en helt annan storlek. Det är en mycket märklig skalrelation, tycker jag.

PE: Den skulle behöva en lite mer rationell bas att stå på. Man skulle inte fullfölja det här temat med olika bredder i glaset.

JJ: Den skulle i alla fall må bra av någonting mer kraftfullt här nere.

PE: Om vi hade haft en total konsekvens, med samma mått, på glassockeln, då hade det kunnat bli någonting annat. Då hade inte samma koncept gått ner i glasmaterialet. För i glaset blir konceptet sämre, det saknar material- och produktionslogik.

JJ: Definitivt.

PE: Arkitekten måste veta när det är dags att sluta rita, att designa. Det finns en klåfingrighet ibland...

JJ: Vi tar oss en titt på interiören.

JJ: Det är en intressant uppgift för arkitekter, med ett sånt här sammansatt program. En konsthall i mitten, lite kaféer och lite lokaler vid sidan om, och så staplar man lägenheter ovanpå. Och sedan stiger konsthallen upp genom huset, i mitten. Då får man ett väldigt högt rum, ett mörkt rum, mitt inne i huset. Trapphuset fortsätter upp i detta.

Men, jag tror egentligen att det här är en något för liten tomt för att det upplägget, det rumsliga konceptet, verkligen skall fungera. Det blir lite för grunda lägenheter, rummet i mitten av konsthallen får lite för liten yta på varje våningsplan. Fast trappan är så smal, den är som i ett vanligt flerbostadshus, så blir det ändå för lite yta i mitten. Jag tror att det hade behövts ett antal meter till i båda riktningarna för att konceptet skulle fungera fullt ut.

PE: Rummen i konsthallen är ganska små, ibland känns det något trångt.

JJ: Om vi nu bara som tankeexperiment antar att hela museet hade varit organiserat i det här planet, bottenplanet, och i nästa, en blandning av låga och höga rum. Ibland har du ett högt rum, som ger kontakt mellan två våningar och ibland har du lägre rum. Jag föreställer mig att det hade kunnat ge en effektivare organisation och en större rumslig rikedom åt själva konsthallen.

PE: Istället för att stapla mindre och mer isolerade rum ovanpå varandra i tre plan, som vi har nu.

JJ: Jag tror att du behöver ett större husdjup, för att få det att fungera fullt ut. Och det känns som om att det blir lite för långt att gå mellan våningarna.

PE: Jag tycker att det upplevs så, dels beroende på att det verkligen är en lång trappa, dels att man inte upplever någonting där, det finns ingenting som tillförs upplevelsen där, inget plus.

JJ: Ingen utblick, och ett lite för litet mellanplan, med en vägg på. Som man i och för sig kan hänga en tavla på.

PE: Om inte vi stod här... Det är ingen som stannar här normalt, det finns ingen anledning. Hade det varit ett lika stort plan som det tidigare och det nästa, som dessutom hade haft en utblick åt ytterligare ett håll, då hade man stannat här. Om man hänger en målning här, gör det kanske att någon stannar, annars inte.

JJ: Det hade varit oerhört intressant om vi hade en utblick här, mot gatan och huvudentrén. Att det fanns en fortsättning mot den andra sidan och där hade du en utblick mot parken, och en utblick ner här mot trappan.

PE: Då kanske eventuellt det här översta rummet inte heller skulle kännas så instängt? Det var länge sedan man såg ut när man kommer dit. Man ser inte ut på mellanplanet, och man ser definitivt inte ut på övre planet.

JJ: Då är det dessutom så att det övre planet kanske inte skulle behövas. Den ytan kan utnyttjas till bostäderna runtomkring, till förråd och annat.

PE: Det som får effekt i bostadsvåningarna är också att det blir långa korridorer. Det är lite pentagon-känsla, man går runt.

JJ: Det är en lång u-formad korridor, ja.

PE: Så det rumsliga konceptet för konsthallen får negativa effekter för bostadsvåningarna, tycker jag.

JJ: Men det är samtidigt, det är åtta lägenheter på en hiss, det finns en god ekonomi i det också. Men det känns som om det inte är en rumslig disposition, eller ett rumsligt koncept, som riktigt trivs med programinnehållet. Det skaver lite grann, det är inexakt.

PE: För vilken del av programmet är detta koncept bäst och för vilken del är det sämst?

JJ: Det är en bra fråga.

PE: Är det bra för någon? Det känns som om konsthallen har fått gå före bostäderna, men har det blivit riktigt bra för konsthallen ändå?

JJ: Både och. Konsthallen är ju det som är ursprung till alltihop. Den har inte blivit dålig, men det är omöjligt att frigöra sig från känslan att den kunde ha blivit så mycket bättre, både hantverksmässigt och konceptuellt. Med dom här förutsättningar: Gert Wingårdh och Sven-Harry Karlsson som är jätteduktiga yrkesmän och som jag verkligen har respekt för. Och jag hade väl trott att... dom skulle komma längre!

JJ: Det finns ett begrepp, som Mikael Askergrén har använt sig av¹, som jag tycker är jättebra. Som går igen här på olika sätt. Han använde det om Moderna museet i Malmö. Begreppet ”inexakticitet”.

PE: Som en ideologi.

JJ: Eller som en beskrivning av ett samtidsfenomen, någonting som finns i tiden.

PE: Det ”inexakta”. Det var den idé du fick när du såg närmare på detta hus.

JJ: Det inexakta, det icke precisa. Det gäller i flera fall här också.

PE: Som inexakt exempel är det utmärkt.

JJ: Ja, men jag tror inte att detta främst är Gert Wingårdhs eller Sven-Harry Karlssons fel.

PE: Jo, men det måste vara någon av dom som har ansvaret.

JJ: Nej, det finns någonting som är större än Gert Wingårdh och Sven-Harry Karlsson, och det är samtiden, det är verkligheten som vi befinner oss i. Den här inexakticiteten.

JJ: Du kan exempelvis titta på hur den här svetsen i trappräcket är lagd, i förhållande till hur den ligger i nästa möte, på nästa våning. Det är olika på alla ställen. Det är i båda lederna, ibland är det indraget, ibland ligger det i liv. Grejen är att du måste beskriva allting, varje sånt möte i alla detaljer så fruktansvärt noga. För att...

PE: För att det *eventuellt* skall bli utfört så, ja...

JJ: För att uppnå den här precisionen.

PE: Men, vi bygger inte på det sättet här.

JJ: Nej, jag vet det. Det går inte att komma från detta. Jag har varit både i Helsingfors och Köpenhamn ganska nyligen och där är det en fullständig självklarhet med en helt annan nivå på utförandet.

PE: Man ser aldrig detta?

JJ: Normalnivån i Danmark och Finland, det som hantverkarna är vana vid att dom skall uppnå, det är en helt annan precision. Även om det handlar om industribyggnader eller spekulationsbyggda bostadshus. Det är därför jag menar att: vi kan inte uppnå den här precisionen som vi blir imponerade av när vi kommer till Finland eller Danmark eller Tyskland eller Italien eller Frankrike. Och någonstans är det också så

att vi i Stockholm och Sverige, vi vill inte.

PE: Jaså?! Varför inte det?

JJ: Vi vill inte det. För att då skulle det också plötsligt betyda att vi tillskriver det vi bygger ett egenvärde, att det har ett värde i sig själv. Inte bara som ett redskap för att uppnå andra saker: en ekonomisk vinst, någonting trivsamt, eller allmänt fortskridande, eller utveckling. Om du istället tillmäter arkitekturen ett egenvärde så blir den någonting som ställer krav utifrån sig själv.

PE: Objektets egenvärde, det är vi rädda för?

JJ: Ja, jag tror att vi i Stockholm och Sverige gärna undviker det. Det är bekvämast så.

PE: Det känns lite obehagligt?

JJ: Annars måste man erkänna att arkitekturen är en egen disciplin precis som konsten, som måleriet som vi tittar på här, eller som musiken, litteraturen eller kemi eller nåt sånt. Och i så fall finns det människor som kan mer om ämnet, som är bättre på det.

PE: Det är anti-elitismen?

JJ: Att se någonting som en egen disciplin innebär att vad som helst kan inte bli till vad som helst, utan det finns vissa regler. Men det är bekvämare om alla kan vara med, och tycka, och ha en åsikt. Om allting är lika mycket värt. Det är då vi hamnar i det här, som Mikael Askergrén har beskrivit väldigt väl: inexakticiteten. Vi har redan sett det i det här huset, hur elmontörens plötsliga infall är lika mycket värt som arkitektens arbetsritningar.

PE: Och smedens infall, när det gäller trappräcket här.

JJ: Visst. Det ena är varken mer eller mindre viktigt än det andra. Det är en slags total nivellering, som jag tror kommer att fortsätta under åtskilliga år och som man kanske skulle kunna sammanfatta som: planlösningens död och rumsbeskrivningens hegemoni.

PE: Ha, ha!

JJ: För rumsbeskrivningar är icke-elitistiska och rättvisa. Alla kan välja ytskikt, alla kan välja färg, alla kan välja åsikt. Men,

¹ Mikael Askergrén: *Det inexaktistiska manifestet*, Kritik #8, februari 2010

det är dubbelt: å andra sidan finns det politiska önskemål – som jag tror är väldigt uppriktigt menade – om att ta fram någonting som arkitekturstrategin ”Arkitektur Stockholm”. En uppriktig vilja att ha en högre nivå på byggandet, men samtidigt så är nog de flesta omedvetna om konsekvenserna och de konflikter som det skulle leda till.

PE: Det här som vi pratar om här, orsakerna, det förstår man inte riktigt på djupet?

JJ: Nej. Vad får det för konsekvenser? Att erkänna arkitektur som någonting som har ett värde i sig innebär faktiskt att jag, i någon mån, måste underkasta mig arkitekturen. Att den är en egen disciplin. Men det som är självklart i de flesta andra länder runtomkring oss, och i de flesta delar av hela världen, det är inte alls självklart i Stockholm. Är det bra eller dåligt? Det beror på vad du vill, det beror på vem du är. Stockholm är väldigt annorlunda mot de flesta andra platser, det är en stor skillnad. Jag tror att vi hellre accepterar det här, det småtaffliga, det ofullgångna. Hellre än att behöva underkasta oss en Ragnar Östberg eller en Sune Lindström eller en Gert Wingårdh.

PE: Ja, för det får ju just ideologiska konsekvenser, för byggandet och samhället runt det.

JJ: Ja, till slut får det det.

PE: Det får konsekvenser i förhållande till auktoriteter. Auktoriteter har vi ganska svårt med, i vår kultur.

JJ: Vi har mycket svårt med det. Det räcker med att titta på Finland, dom mycket mindre problem med auktoriteter.

PE: Dom har ett mer auktoritetsstyrt samhälle.

JJ: Visst! Samma sak med danskarna, tyskarna, fransmännen. Dom har inget större problem med att en professionell person säger: nu gör vi såhär!

PE: Och det behöver inte ens motiveras?

JJ: Nej, det behöver inte ens motiveras, därför att man utgår från att dom här personerna är kunniga och dom är kompetenta inom sitt område. Dom vet, dom kan fatta ett riktigt beslut.

PE: Då tycker jag att det är så att man får välja.

JJ: Man får välja.

PE: Om vi skulle välja det här ”inexakta”, som vi har idag. Då får det konsekvenser för arkitekter. Då ritar man inte exakta

hus, då måste man rita hus som passar inexakticiteten. För det kan finnas någonting i det här som du beskriver nu: att det finns en tolerans, det finns en öppenhet. För att få till det exakta, så måste det till ett mått av större auktoritet.

PE: Jag föreställer mig att i de länder vi nämnde, där behöver inte precisionen övervakas heller.

JJ: Det är ju det.

PE: Utan det utförs på ett medvetet sätt, utan att man behöver bevaka det. Om man skall få till det här, så måste man vara som en iller på allting. Det orkar ingen göra.

JJ: Väldigt få, i alla fall. Du måste granska varenda ritning, måste granska varenda beskrivning...

PE: Och utförandet.

JJ: Du får inte missa något, du får aldrig göra fel. Du måste vara nästan övermänsklig. Närvarande i alla delar, i alla skeden. Du får inte ha en enda sjukvecka.

PE: Det känns som om det tar väldigt lång tid att arbeta upp en sådan kultur igen.

JJ: Det gör det. Och frågan är: vill Stockholm ha en sån kultur, eller inte? Det finns naturligtvis olika svar på det.

Sedan kan jag tycka att det kan väl få finnas en massa inexakta och halvdana hus. Det tråkiga är bara att det inte finns något utrymme för hus som är riktigt precisa.

PE: Om man drar ner skalan, kan man få till det. Privathus.

JJ: Det här är ett ganska litet hus. Ett privathus om man så vill. Alla förutsättningar fanns, egentligen. Min spekulatör är att den här inexakta byggnadskulturen, eller bristen på byggnadskultur, den är så dominerande så att det är jättesvårt att åstadkomma någonting annat.

PE: Den kan överbryggas av en extremt passionerad person.

JJ: Absolut. Och särskilt om de är några stycken. Och det var väl det som var min förväntning här. Det är egentligen inget dåligt hus, men det hade kunnat bli så mycket bättre.

PE: Både byggmästaren och arkitekten borde ha lagt sig vinn om det, i det här projektet. Det skulle ha blivit ett utmärkt exempel. Det står dessutom mitt i Stockholm! Alla dessa missade möjligheter, som dåliga byggnader är! Det är frustrerande. Man får aldrig chansen att göra om...

PE: Det är alltid intressant att titta på toaletterna, där visar sig ofta ambitions- och kvalitetsnivåer.

JJ: Här kan vi se att mässingstemat slår igenom.

PE: Det finns också olika varianter på mässingen här i huset, det finns blankt som i knapparna vid hissen, här är det mer matt och i en annan ljusare kulör.

JJ: Här har vi mässingsbeslag på dörren och på insidan av densamma ett draghandtag i rostfritt, gångjärn i ytterligare ett material. Och sedan har de jobbat med kakelfogen här...

PE: Åh, det är guldfog!

JJ: Och det är tre olika bredder på kakelplattorna, precis som i fasadens plåt. Och på det här sätter de, helt obekymrat, rostfria beslag. Till och med mitt i guldfogen.

PE: Mitt i guldfogen kommer det en rostfri krok, ja. Om det tycker du inte. Om det hade varit mässing, då?

JJ: Har de valt mässing konsekvent, då får de köra det hela vägen.

PE: I och med dörren blir det ett brott här. Handtaget, trycket, är i mässing, men sedan...

JJ: Det är en anspråksnivå som är så hög. Med att blanda in guldglitter...

PE: Det är alltså *guldglitter* i fogen!

JJ: Ja! Och: att sätta mässing och rostfritt ihop... det funkade inte riktigt, det blir ganska vulgärt. Och varför mässing här, och rostfritt där? Och inte tvärtom?

PE: Nej, det är inte genomarbetat.

JJ: Varför ektröskel när golvet är i ett annat träslag, och...

PE: Ektröskel är det ju alltid.

JJ: Ja, just det. Det är det ju alltid, det är ju Stockholm.

PE: Ha, ha! Eller Sverige...

PE: Men, som sagt: det är egentligen ingenting som är rätt och fel. Man får välja. Men, ett val får ju också konsekvens. Om man väljer det, inexactismen... Vi tycker det är bra. Det är det vi vill stå för. Det förpliktigar, då.

JJ: Inexacticiteten. Det där är ju viktigt, eftersom Mikael menar att det inte är en ”ism”, utan en företeelse som inte har ett formulerat program på det sättet som ismer alltid har. Dadaism, surrealism, eller impressionism. Inexactism har inte ett språkligt formulerat program, utan det är någonting som vi har runt omkring oss. Och därför är det bättre, det är tydligare att använda ordet inexacticitet. Istället för inexactism.

PE: Men, om man nu aktivt väljer inexacticiteten, då blir det kanske en ism?

JJ: Ja, går det att göra det?

PE: Jo. Vi ser det här fenomenet nu. Och: nej vi vill inte ändra på det. Det är så vi vill ha det. Då blir det en ism. Då kanske det blir sämre egentligen.

JJ: Jag vet inte. Går det? Hur skulle man göra då? Du menar att rita för att få den här avvikelsen...

PE: Ha, ha! Ja, det lät ju inte bra!

JJ: Hur gör man?

PE: Man nöjer sig med det man får, man nöjer sig med de avvikelser som blir. Man ritar exakt, men man vet att det kommer att bli avvikelser och man gör ingenting åt det.

JJ: Det låter som... det låter som precis det vi befinner oss i!

PE: Ha, ha! Jo, men med skillnaden att det är *medvetet* och önskvärt! Om du frågar Gert Wingårdh, i det här fallet, så är han ju inte nöjd med detta, med det inexacta. Men, om jag hade antagit det här tillståndet som någonting bra, då hade jag varit nöjd med det. Jag hade räknat med det, den avvikelse som blir.

JJ: Men då är frågan: om du vet det, att det ändå inte kommer att ge den effekt som du hoppas på...

PE: Men jag hoppas inte på det jag ritar, jag vet att det inte kommer att bli så.

JJ: OK. Men, om du vet att det inte är någonting att hoppas på hur skulle du då orka blanda in guldglitter i kakelfogarna...

PE: Men, det skulle få den konsekvensen då, och detta är det viktiga, att man som arkitekt måste hålla sig tillbaka. Man

måste veta det: om man skall utöva den här ismen, då måste man veta var gränserna går för den. Och då gör man inte vissa exakta lösningar. För dom blir bara pannkaka i den här inexacta byggnadskulturen. Vi kan säga det: guldglittret och de rostfria beslagen, där nere på toaletterna, det gör man inte! Det är fel. Det ryms inte inom det här inexacta systemet. För det blir för dåligt.

JJ: Jag tycker det ryms alldeles utmärkt inom inexacticiteten. Om den inte är ett koncept, utan ett samtidsfenomen.

PE: Det gör det, men inte inom ismen.

JJ: Det kan bli si, det kan bli så. Det får var och en bestämma själv.

PE: Ismen kanske är omöjlig.

JJ: Jag tror att inexactismen är omöjlig. Därför att det här är, med ett traditionellt begrepp, någon slags ”ad hoc”. Det blir som det blir. Det som man hunnit med att beskriva tillräckligt väl och har koll på, det följer intentionen, medan det som inte hunnits med...

PE: Till exempel här i konsthallen: hur golvet möter väggen här. Har det utförts på ett bättre sätt? Hyfsat? Man kanske har varit något mer noggrann här, än nere på toaletterna?

JJ: Ja, absolut.

PE: Så det finns grader av inexacticitet?

PE: I ett läge här så ”svävar” väggen i mötet med golvet och i ett annat läge möter den golvet konkret, lite kladdigt.

JJ: Ja, den där väggen möter golvet, den här svävar, fram hit.

PE: Till en viss punkt.

JJ: Till ett visst läge, där det antingen blir en grusig fog, eller ett stumt möte med golvet.

PE: Mm. Jag tror vi skall lägga av nu! Det *finns* ingen konsekvens i det här!

JJ: Nej. ■